

Villy Søvndal (SF):

Jeg er ked af, hvis jeg kom til at overfortolke statsministeren. Men det skyldes, at jeg umiddelbart synes, at statsministeren, også når man læser statsministerens tale på Venstres hjemmeside, jo udadtil markerer en holdning, der hedder: Vi er tilhængere af lov og ret.

Derfor vil jeg godt prøve at forfølge statsministerens åbning, i forhold til at man godt kan gøre det i nogle situationer. Hvem kan så gå til angreb uden om FN? Jeg er ikke i tvivl om, at statsministeren synes, at USA kan. Det var det, der skete i Irakkrigen. Men så kan andre koalitioner vel også. Og det er derfor, jeg spørger statsministeren: Hvis man undsiger FN, betyder det så ikke, at ethvert land med eller uden en koalition kan gå i krig på det grundlag, som det land synes er nødvendigt – Rusland f.eks. i forhold til en konflikt, Kina f.eks. i forhold til en konflikt – eller er det kun en USA-ledet koalition, der kan, efter statsministerens opfattelse?

Kl. 13.25

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Nej, USA er naturligvis ikke spor anderledes stillet end andre lande. Der skal gælde det samme regelsæt for store så vel som for små. Det er jo faktisk essensen i at have international lov og ret, at man ikke tager sig selv til rette, men at der er et overordnet regelsæt, som man må holde sig inden for.

Derfor ønsker vi et stærkt FN. Derfor ønsker vi et stærkt sæt af internationale love og regler, som alle stater, store som små, skal holde sig inden for.

Nej, USA får ingen særbehandling og skal ikke have det, og enhver militær operation skal have sit udgangspunkt i international lov og ret.

Men hr. Villy Søvndal bliver nødt til her at gå ind på tankegangen om, at der faktisk kan være situationer – jeg vil ikke i dag stå og tage stilling til fremtidige situationer, for det er jo det, hr. Villy Søvndal nu vil have mig til, men det kan jeg ikke, og det vil jeg ikke – alvorlige situationer, som vi har set det i tidens løb, hvor det internationale samfund har været nødt til at handle. Tag f.eks. Kosovo, hvor et folkemord faktisk truede – det kan man vel godt sige; det var det, som vi frygtede.

Der kunne vi jo ikke sidde og vente på, at FN's Sikkerhedsråd skulle blive enige, for der var altså enkelte lande, som blokerede for, at det internationale samfund kunne beskytte befolkningen. Jeg tror, hr. Villy Søvndal må give mig

ret i, at det var en berettiget aktion i 1999, selv om der ikke forelå et udtrykkeligt mandat.

Formanden:

Så er det hr. Frank Aaen som medspørger.

Frank Aaen (EL):

Regeringens udenrigsminister fik i april måned bragt en kronik i Berlingske Tidende, hvor udenrigsministeren citerer FN's generalsekretær Kofi Annan for at sige, at terrorisme er en trussel mod alt det, som FN står for, respekt for menneskerettigheder, retsstatsprincippet, beskyttelse af civile, tolerance mellem folk og nationer og den fredelige løsning af konflikter.

Mener statsministeren virkelig, at en hævdelse af retten til at kunne gå i krig på trods af FN er respekt for FN?

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Jeg taler ikke for, at man skal kunne iværksætte krig på trods af FN. Jeg har tværtimod i dag talt for, at enhver militær operation må have sit udspring i international lov og ret. Men det, jeg taler om, er, at der altså har været situationer i fortiden, kan vi se, hvor vi faktisk har været nødt til fra det internationale samfunds side at gribe ind for at undgå krænkelse af det, hele FN-pagten bygger på. Og her er Kosovo et godt eksempel.

Nu forsøger hr. Frank Aaen ligesom hr. Villy Søvndal at smyge sig uden om en stillingtagen til den konkrete sag, fordi det for begge de to spørgere må være meget, meget ubehageligt at skulle tage stilling her og sige: Vi skulle ikke have grebet ind i Kosovo, vi skulle have ladet folkemordet fortsætte, vi skulle have ladet efterfølgelsen og undertrykkelsen fortsætte. Er det virkelig det, hr. Frank Aaen mener? Er det det, hr. Villy Søvndal mener?

Det mangler vi svar på, men vi kan se, at der altså er eksempler, hvor det internationale samfund er nødt til at handle, selv om FN's Sikkerhedsråd er blokeret af et enkelt land måske, som nedlægger veto.

Der er det, at jeg har forstået hr. Troels Lund Poulsen sådan, at han siger: Der kan være nogle særlige situationer, hvor man kan være nødt til det, men det skal selvfølgelig have sit udspring i det, FN-grundlaget hviler på. Og deri er jeg fuldstændig enig.

Frank Aaen (EL):

Nu er det, at man én gang har overtrådt nogle regler, jo ikke et godt argument for at gøre det